

Invest in Kankaanpää – ekosysteemilähtöinen toimintamalli yritysten sijoittumisen edistämiseen

Elinkeinopalvelun hankeasiantuntija on koostanut Suomessa toteutetuista Invest in- tyyppisistä hankkeista vertailuaineistoa ja muodostanut niiden perusteella seuraavan ehdotuksen Kankaanpäästä koskevan kehittämistyön sisällöstä, painotuksista ja toteutustavasta. Kehittämistyössä toteutettavaksi esitetään Invest in Kankaanpää – toimintakäsikirja, sijoittumisen tilannekuva, ekosysteemien ja klusterien tarkempi määrittely, kärkikohteiden kohdekortit, materiaaalipankki, sijoittumisen palvelupolku sekä kaupungin henkilöstön osaamisen vahvistaminen.

Kehittämissuunnitelmaa on vielä tarkoitus esitellä soveltuville rahoitusavustusten myöntäjille ja sen hankkeistamista sekä avustusmahdollisuutta jatkoselvitetään. Kehittämistyötä on kuitenkin mahdollista toteuttaa myös ilman hanketta, tällöin kehittämistyön aikajännettä väljennetään resurssienkäytön mahdollisuuksien mukaiseksi.

Alustava ehdotus: Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirjan valmistelu**1. Lähtökohta**

Kankaanpään kaupungin tavoitteena on vahvistaa uusien yritysten, investointien ja työpaikkojen sijoittumista alueelle. Elinvoimalautakunta on 6.5.2026 kokouksessaan linjannut, että uusien yritysten houkuttelun tueksi tulee muodostaa nykyistä kokonaisvaltaisempi sisältö ja tilannekuva sekä selvittää soveltuva hankerahoitus mahdollisen kehittämishankkeen toteuttamiseksi.

Alustavan selvityksen perusteella Kankaanpäälle tarkoituksenmukainen etenemistapa olisi valmistella **Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirja**, joka nojaa alueen olemassa oleviin yritysekosysteemeihin, teollisiin vahvuuksiin ja tunnistettuihin kärkikohteisiin. Toimintakäsikirja toimisi kaupungin ja kumppaniverkoston yhteisenä käytännön työkaluna yritysten sijoittumisen edistämisessä.

2. Verrokkihankkeista nouseva perusajatus

Suomessa toteutettujen Invest in -tyyppisten hankkeiden perusteella vaikuttava sijoittumisen edistäminen ei perustu pelkästään tonttien, toimitilojen tai yksittäisten markkinointimateriaalien esittelyyn. Erityisesti Jyväskylän Fast track -hankkeen keskeinen oivallus on, että Invest In -toimintaa tulee rakentaa alueen **erinomaisuusekosysteemien** varaan: eli niiden toimialojen, arvoketjujen, yrityskeskittymien ja osaamisten ympärille, joista voidaan muodostaa investoreita ja sijoittuvia yrityksiä kiinnostavia kokonaisuuksia.

Tämä lähestymistapa soveltuu hyvin Kankaanpäähän. Kaupungin ei kannata markkinoida itseään vain yleisenä sijoittumispaikkana, vaan tunnistaa ne kärkikokonaisuudet, joissa sillä on

aitoa uskottavuutta, olemassa olevaa yrityspohjaa, tontti- ja infravalmiuksia, osaamista sekä kasvumahdollisuuksia.

3. Ehdotettu päätavoite

Kehittämistyön tavoitteena on luoda Kankaanpään kaupungille Invest in -toimintakäsikirja ja siihen liittyvä toimintamalli, joka vahvistaa kaupungin kykyä houkutella uusia yrityksiä, investointeja ja työpaikkoja alueelle. Toimintamalli perustuu Kankaanpään ja Pohjois-Satakunnan tunnistettuihin ekosysteemeihin, kärkikohteisiin ja teollisiin vahvuuksiin. Kehittämistyössä tuotteistetaan sijoittumisen kannalta keskeiset tiedot, määritellään sijoittumisen palvelupolku, vahvistetaan kaupungin henkilöstön sijoittumishoukuttelun osaamista sekä luodaan yhteiset pelisäännöt sijoittumisprosessien hoitamiseen.

4. Keskeinen tuotos: Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirja

Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirja olisi kaupungin, elinkeinopalveluiden ja kumppanien käytännön työkalu. Se kokoaisi yhteen sen, miten Kankaanpää toimii, kun alueesta kiinnostunut yritys, investori tai asiamiestaho ottaa yhteyttä tai kun kaupunki itse lähestyy potentiaalisia sijoittujia.

Toimintakäsikirja voisi sisältää ainakin seuraavat osiot:

- Kankaanpään Invest in -toiminnan tavoitteet ja periaatteet
- tunnistetut ekosysteemit ja alustavat kärkiklusterit
- sijoittumisen palvelupolku ensikontaktista päätökseen
- toimijaroolit ja vastuut kaupungin sisällä
- kumppaniverkoston roolit
- sijoittujille tarjottava tietopohja
- kärkikohteiden kohdekorttimalli
- materiaalipankin rakenne
- asiakastyön ja yhteydenpidon käytännöt
- mittarit ja seuranta
- mahdollisen tulosperusteisen asiamiessopimusmallin liittymäpinta.

Vaasan Invest in -hanke tarjoaa tähän hyvän verrokin. Siinä kehitettiin ja dokumentoitiin uusi Invest in Vaasa -toimintamalli, selkeytettiin toimijoiden rooleja, vahvistettiin verkostomaista yhteistyötä, koottiin materiaalipankki ja laadittiin virallinen Invest in Vaasa -esitys sijoittumista harkitsevien yritysten käyttöön.

5. Alustavat kärkiekosysteemit Kankaanpäässä

5.1 Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto, kiertotalous ja vihreän siirtymän teolliset symbioosit

Ensimmäinen luonteva kärki on **Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto**. SAMKin laatimassa Kirkkokallion aluesuunnitelmassa alue kuvataan kiertotalouden yrityskeskittymäksi, joka

hyödyntää energian, veden ja jätteiden sivuvirtoja. Alueella toimii useita merkittäviä yrityksiä, ja suunnitelmassa todetaan, että yhtenäinen näkemys alueen toiminnasta ja kehittämisestä tukee uusien teollisten toimijoiden houkuttelua.

Kirkkokallio tarjoaa Invest in -toiminnalle konkreettisen pilottikohteen, koska alueella yhdistyvät:

- olemassa oleva teollinen yritysekosysteemi
- kiertotalouden sivuvirrat
- uusiutuvan energian läheisyys
- hukkalämmön hyödyntämismahdollisuudet
- teollisuustontit ja kaavoitusvalmius
- vihreän siirtymän investointiympäristö
- tunnistetut uudet yritysmahdollisuudet.

SAMKin aluesuunnitelmassa tunnistetaan mahdollisiksi uusiksi yritysaloiksi muun muassa rehuteollisuus, lannoite- ja maanparannusaineisiin liittyvä teollisuus, eläinruokateollisuus, biohiili, hiilidioksidin talteenotto, vedyn tuotanto, datakeskus sekä nesteytetyn biokaasun jakeluasema.

Kehittämistyössä Kirkkokalliosta voitaisiin laatia ensimmäinen **kärkikohteen kohdekortti** ja samalla pilotoida koko Invest in Kankaanpää -toimintamallia.

5.2 Turvallisuus-, huoltovarmuus- ja puolustusteollisuuden alihankintaklusteri

Toinen mahdollinen kärkiklusteri liittyy turvallisuus-, huoltovarmuus- ja puolustusteollisuuden alihankintaketjuihin. Kankaanpäässä toimii jo yrityksiä, joilla on kytkentöjä puolustussektorin toimituksiin ja korkean vaatimustason teolliseen valmistukseen. Promeco Oy:n kaltaiset toimijat sekä alueen pienemmät alihankintayritykset muodostavat pohjan tarkemmalle selvitykselle siitä, millaisia arvoketjuja, osaamisia ja sijoittumismahdollisuuksia alueella on puolustusteollisuutta, turvallisuusteknologiaa ja huoltovarmuutta palveleville yrityksille.

Tämä klusteri täydentäisi Kirkkokallion vihreän siirtymän ja kiertotalouden kokonaisuutta. Se toisi Invest in -toimintaan näkökulman, joka liittyy:

- teolliseen valmistukseen
- korkean vaatimustason alihankintaan
- huoltovarmuuteen
- puolustus- ja turvallisuussektorin toimitusketjuihin
- metalliin, sähköön, mekaniikkaan, kokoonpanoon ja teknologiseen valmistukseen
- osaamis- ja työvoimatarpeisiin
- kansallisiin puolustus-, turvallisuus- ja teollisuusverkostoihin.

Invest in -kehittämistyössä voitaisiin selvittää tämän klusterin yrityspohja, toimitusketjut, kasvupotentiaali, osaamis- ja työvoimatarpeet, mahdolliset sijoittuvat yritysprofiilit sekä

yhteistyömahdollisuudet kansallisten puolustus-, turvallisuus- ja teollisuusalan verkostojen kanssa. Tämä tehtäisiin tiiviissä yhteistyössä Satakunnan ammattikorkeakoulun käynnissä olevan Turvaverkko -hankkeen kanssa.

6. Kärkikohteiden kohdekortit

Kärkikohteiden tuotteistaminen kohdekorteiksi olisi yksi kehittämistyön keskeisistä toimenpiteistä. Kohdekorttien tarkoituksena olisi koota yrityksille, investoreille ja mahdollisille asiainimestahoille olennaiset sijoittumistiedot helposti hyödynnettävään muotoon.

Kohdekortti voisi sisältää seuraavat tiedot:

Teema	Sisältö
Kohteen profiili	Mikä kohde on, millaisille yrityksille se sopii ja mikä on sen arvolupaus.
Tontit	Vapaat tai kehitettävät tontit, kokoluokat, omistus, saatavuus ja soveltuvuus.
Olemassa olevat toimitilat	Vapaana olevat tai kehitettävät tuotanto-, varasto- ja toimistotilat.
Energia	Sähkön saatavuus, uusiutuva energia, lämpö, hukkalämpö ja mahdolliset energiayhteistyöt.
Vesi ja vesihuolto	Veden saatavuus, kapasiteetti, jätevesi, sammutusvesi ja mahdolliset pullonkaulat.
Työvoima	Työvoiman saatavuus, osaamisalat, koulutusorganisaatiot ja rekrytointikumppanit.
Logistiikka	Tieyhteydet, kuljetukset, saavutettavuus, raskaan liikenteen edellytykset.
Kaavoitus	Kaavatilanne, käyttötarkoitukset, laajenemismahdollisuudet.
Lupaprosessit	Keskeiset viranomaisprosessit, arvioitu eteneminen ja kaupungin tuki.
Sivuvirrat	Materiaali-, energia-, lämpö-, vesi- ja jätevirrat sekä mahdolliset symbioosit.
Kumppanit	Nykyiset yritykset, kehittämisorganisaatiot, oppilaitokset, viranomaiset ja palveluntarjoajat.

Teema

Sisältö

Kehittämistarpeet Tunnistetut pullonkaulat ja tarvittavat jatkoselvitykset.

Tämä vastaa useiden verrokkihankkeiden logiikkaa. Esimerkiksi Sodankylän, 3K:n ja Pohjois-Savon Invest in -tyyppisissä kokonaisuuksissa keskeistä on ollut sijoittumismahdollisuuksien näkyväksi tekeminen oppaiden, kohdekorttien, portaalien ja tietopankkien avulla. Kokemäen Invest in -ohjelmassa puolestaan korostuu strategian, markkinointimateriaalien ja prosessikuvausten tuottaminen kansainvälisen sijoittumismarkkinoinnin tueksi.

7. Sijoittujille suunnattu materiaalipankki

Kehittämistyössä tulisi tuottaa sijoittujille suunnattu materiaalipankki. Sen tarkoituksena olisi varmistaa, että kaupungilla on nopeasti käytettävissä ajantasainen, yhtenäinen ja ammattimainen aineisto yritysneuvotteluihin, asiamiestyöhön, tapahtumiin ja kansainvälisiin kontakteihin.

Materiaalipankki voisi sisältää esimerkiksi:

- Invest in Kankaanpää -yleisesityksen
- kärkekohteiden kohdekortit
- toimialakohtaiset esittelyt
- kaupungin palvelulupauksen sijoittuville yrityksille
- tontti-, toimitila- ja kaava-aineiston
- työvoima- ja osaamisaineiston
- energia- ja infratiedot
- kaavoitus- ja lupaprosessien kuvaukset
- kumppaniverkoston esittelyn
- visuaaliset kartat ja tiivistelmät
- viestintä- ja markkinointimateriaalien pohjat.

Kokemäen Invest in -strategia- ja markkinointikäsikirja tarjoaa tähän konkreettisen mallin. Käsikirjassa kuvataan noin viiden kuukauden prosessi, joka sisältää orientaation, strategiatyöpajat, strategian muodostamisen ja osallistamisen, strategiakäsikirjan sekä markkinointisuunnitelman. Lisäksi siinä on määriteltävisio, missio, strategiset painotukset, vetovoimatekijät, asemointi, ydinviesti ja visuaalinen identiteetti.

Kankaanpään kohdalla vastaavaa ei tarvitse kopioida sellaisenaan, mutta mallia voidaan hyödyntää Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirjan ja materiaalipankin rakenteessa.

8. Sijoittumisen palvelupolku ja yhteiset pelisäännöt

Kehittämistyön keskeinen käytännön hyöty olisi se, että sijoittumisprosessi selkeytyy kaupungin sisällä ja kumppaniverkostossa. Tavoitteena olisi, että yrityksen näkökulmasta Kankaanpäähän sijoittuminen näyttäytyy helppona, nopeana, luotettavana ja asiakaslähtöisenä.

Sijoittumisen palvelupolku voisi kuvata esimerkiksi seuraavat vaiheet:

1. ensikontakti tai potentiaalisen yrityksen tunnistaminen
2. yrityksen tarpeiden kartoitus
3. sopivien tonttien, toimitilojen ja kumppanien kokoaminen
4. sijoittumisen teknisten edellytysten arviointi
5. lupa-, kaava-, infra- ja rahoituskysymysten alustava selvittäminen
6. yrityskohtaisen ratkaisupaketin kokoaminen
7. päätöksenteon tuki
8. sijoittumisen jälkihoito ja kasvun tukeminen.

Yhteisissä pelisäännöissä määriteltäisiin, kuka kaupungissa tai kumppaniverkostossa vastaa mistäkin vaiheesta. Tämä on tärkeää erityisesti tilanteissa, joissa sijoittumiscase vaatii elinkeinopalveluiden, kaavoituksen, teknisen toimen, vesihuollon, tonttiasioiden, koulutustoimijoiden, kehittämisorganisaatioiden ja yritysverkostojen yhteistyötä.

Vaasan hankkeessa juuri toimijaroolien, pelisääntöjen ja verkostomaisen työskentelytavan selkeyttäminen oli keskeinen osa Invest in -konseptia.

9. Kaupungin henkilöstön osaamisen vahvistaminen

Kehittämistyöllä parannettaisiin myös kaupungin henkilöstön ja keskeisten kumppanien osaamista sijoittumisen houkuttelussa. Tämä on tärkeä näkökulma, koska Invest in -toiminta ei ole pelkkää markkinointia, vaan poikkihallinnollista asiakastyötä.

Osaamisen vahvistaminen voisi tarkoittaa esimerkiksi:

- koulutuksia sijoittumisprosessin vaiheista
- yhteisiä työpajoja eri toimialojen kanssa
- Invest in -caseharjoituksia
- roolien ja vastuiden läpikäyntiä
- yritysasiakkaan palvelulupauksen määrittelyä
- asiamiestyön ja kaupungin oman työn yhteensovittamista
- sijoittumisen mittareiden ja seurannan käyttöönottoa.

Tavoitteena olisi, että Kankaanpään kaupungilla on kehittämistyön jälkeen yhtenäinen toimintatapa, yhteinen kieli ja riittävä valmius vastata sijoittuvien yritysten tarpeisiin.

10. Verrokkihankkeiden opit Kankaanpäälle

Verrokkityyppi	Esimerkit	Mitä Kankaanpää voi hyödyntää?
Invest In -konseptin ja toimintamallin rakentaminen	Vaasa	Toimijaroolit, pelisäännöt, materiaalipankki, sijoittumiscaset ja klusterilähtöinen toimintamalli.

Verrokkityyppi	Esimerkit	Mitä Kankaanpää voi hyödyntää?
Invest In -strategia ja markkinointikäsikirja	Kokemäki	Strategiaprosessi, asemointi, ydinviesti, visuaalinen ilme, kansainvälinen sijoittumismarkkinointi ja materiaalien ammattimaistaminen.
Ekosysteemien ja arvoverkostojen kehittäminen	Jyväskylä, Fast track	Klusterit, arvoverkostot, kansainvälinen verkostotyö, vaikuttavuuden seuranta ja tiedolla johtaminen.
Kohdekortit ja sijoittumismahdollisuuksien tuotteistaminen	Sodankylä, 3K, Pohjois-Savo	Invest in -opas, kohdekortit, portaali, tietopankki ja investointialueiden esittely.
Teollisuusalueen tekninen sijoittumisvalmius	Veitsiluoto, Kirkkokallion SAMK-aineisto	Energia, vesi, logistiikka, hukkalämpö, sivuvirrat, tontit, luvitus ja sijoittumisen pullonkaulat.

Näiden perusteella Kankaanpään malli voisi yhdistää viisi näkökulmaa: Vaasan kaltainen toimintamalli, Kokemäen kaltainen strategia- ja markkinointikäsikirja, Fast trackin ja Jyväskylän kaltainen ekosysteemilähtöisyys, Sodankylän ja 3K:n kaltaiset kohdekortit sekä Veitsiluodon ja Kirkkokallion aineiston kaltainen tekninen sijoittumisvalmius.

11. Kehittämistyön alustavat työpaketit

Työpaketti 1: Ekosysteemien ja klustereiden tunnistaminen

Tunnistetaan Kankaanpään ja Pohjois-Satakunnan keskeiset erinomaisuusekosysteemit ja klusterit. Ensimmäisinä tarkasteltavina kokonaisuuksina voivat olla:

- Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto, kiertotalous ja vihreän siirtymän teolliset symbioosit
- turvallisuus-, huoltovarmuus- ja puolustusteollisuuden alihankintaketjut
- mahdolliset muut elinkeinopoliittiset kärjet, jotka tunnistetaan kehittämistyön aikana.

Työpaketti 2: Sijoittumisen tilannekuva ja tietopohja

Kootaan sijoittumisen kannalta olennainen tieto tonttien, toimitilojen, energian, veden, logistiikan, työvoiman, kaavoituksen, lupaprosessien, sivuvirtojen ja kumppanien osalta.

Työpaketti 3: Kärkikohteiden kohdekortit

Tuotteistetaan keskeiset sijoittumiskohteet kohdekorteiksi. Ensimmäisenä kohteena voisi olla Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto, jonka jälkeen voidaan laatia kohdekortit muista valituista kärjistä.

Työpaketti 4: Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirja

Laaditaan kaupungille Invest in -toimintakäsikirja, jossa kuvataan sijoittumisen palvelupolku, toimijaroolit, vastuut, asiakastyön käytännöt, materiaalipankin käyttö, mittarit ja yhteiset pelisäännöt.

Työpaketti 5: Materiaalipankki ja viestinnällinen tuotteistaminen

Tuotetaan sijoittujille suunnattu materiaalipankki ja keskeiset viestintäaineistot, kuten Invest in Kankaanpää -yleisesitys, kohdekortit, verkkosisällöt ja tarvittavat markkinointipohjat.

Työpaketti 6: Osaamisen vahvistaminen ja käyttöönotto

Koulutetaan kaupungin henkilöstöä ja keskeisiä kumppaneita toimintamallin käyttöön. Testataan toimintamallia käytännön sijoittumiscaseissa tai simuloituissa asiakaspoluissa.

12. Suhde tulosperusteiseen asiamiessopimusmalliin

Elinvoimalautakunta on painottanut varsinaisessa sijoittumishoukuttelussa tulosperusteista asiamiessopimusmallia. Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirja tukisi tätä tavoitetta, koska se loisi pohjan myös ulkopuolisen asiamiestyön ohjaamiselle.

Tulosperusteisen asiamiessopimuksen onnistuminen edellyttää, että kaupungilla on valmiina:

- selkeät kärkikohteet
- uskottava tietopohja
- kohderyhmät ja yritysprofiilit
- materiaalit kontaktointiin
- vastuutettu palveluprosessi
- määritelmä siitä, mitä pidetään tuloksena
- valmius ottaa sijoittumiscase nopeasti käsittelyyn.

Näin asiamiessopimus ei jäisi irralliseksi suorakontaktoinniksi, vaan se kytkeytyisi kaupungin omaan Invest in -toimintamalliin.

Suomessa toteutettujen Invest in -tyyppisten hankkeiden perusteella vaikuttava yritysten sijoittumisen edistäminen edellyttää alueen ekosysteemeihin perustuvaa toimintamallia, ei pelkkää tontti- tai toimitilamarkkinointia. Kankaanpään vahvuutena on olemassa oleva teollinen yritysperusta, josta ensimmäisinä kärkikokonaisuuksina voidaan tunnistaa Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto, kiertotalous ja vihreän siirtymän teolliset symbioosit sekä turvallisuus-, huoltovarmuus- ja puolustusteollisuuden alihankintaketjut.

Kehittämistyössä ehdotetaan laadittavaksi Invest in Kankaanpää -toimintakäsikirja, sijoittujille suunnattu materiaalipankki, kärkikohteiden kohdekortit, sijoittumisen palvelupolku sekä

yhteiset pelisäännöt kaupungin ja kumppanien rooleista sijoittumisprosessissa. Kehittämistyö vahvistaisi kaupungin henkilöstön osaamista, parantaisi sijoittumisprosessien hallintaa ja loisi pohjan myös tulosperusteisen asiamiessopimusmallin hyödyntämiselle.

Ensimmäisenä pilottikohteena voidaan hyödyntää Kirkkokallion ekoteollisuuspuistoa, josta on jo olemassa SAMKin laatima nykytila- ja aluesuunnitelma. Toisena alustavana kärkiteemanä voidaan tarkastella puolustus-, turvallisuus- ja huoltovarmuusteollisuuden alihankintaketjuja, joissa Kankaanpäällä on olemassa olevaa yrityspohjaa ja kasvupotentiaalia.